

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.5.2020 r.
COM(2020) 403 final

ANNEX 5

ZAŁĄCZNIK

do

**wniosku dotyczącego ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I
RADY**

ustanawiającego Program InvestEU

ZAŁĄCZNIK V

Niedoskonałości rynku, nieoptymalne sytuacje inwestycyjne, dodatkowość i wykluczone działania

A. Niedoskonałości rynku, nieoptymalne sytuacje inwestycyjne i dodatkowość

Zgodnie z art. 209 rozporządzenia finansowego gwarancja UE odpowiada na niedoskonałości rynku lub nieoptymalne sytuacje inwestycyjne (art. 209 ust. 2 lit. a)) i ma charakter dodatkowy, zapobiegając zastępowaniu potencjalnego wsparcia i inwestycji z innych źródeł publicznych lub prywatnych (art. 209 ust. 2 lit. b)).

Aby zapewnić zgodność z art. 209 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego, operacje z zakresu finansowania i inwestycji korzystające z gwarancji UE muszą spełniać wymogi określone w pkt 1 i 2 poniżej:

1. Niedoskonałości rynku i nieoptymalne sytuacje inwestycyjne

Aby odpowiedzieć na niedoskonałości rynku lub nieoptymalne sytuacje inwestycyjne, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego, inwestycje objęte operacjami z zakresu finansowania i inwestycji muszą mieć jedną z następujących cech:

- a) charakter dobra publicznego, ze względu na który operator lub przedsiębiorstwo nie mogą uzyskać dostatecznych korzyści finansowych (np. kształcenie i umiejętności, opieka zdrowotna i dostępność, bezpieczeństwo i obrona, oraz infrastruktura dostępna bezpłatnie lub za nieznaczną opłatą);
- b) czynniki zewnętrzne, których operatorowi lub przedsiębiorstwu zazwyczaj nie udaje się zinternalizować, takie jak inwestycje w badania i rozwój, efektywność energetyczna, klimat czy ochrona środowiska;
- c) asymetria informacyjna, zwłaszcza w przypadku MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji, w tym wyższe poziomy ryzyka związane z firmami na wczesnym etapie rozwoju, firmami posiadającymi głównie wartości niematerialne i prawne lub niewystarczające zabezpieczenie czy też firmami prowadzącymi głównie działalność o podwyższonym ryzyku;
- d) transgraniczne projekty infrastrukturalne i związane z nimi usługi lub fundusze zajmujące się inwestycjami transgranicznymi z myślą o zniesieniu fragmentacji rynku wewnętrznego i poprawie koordynacji na rynku wewnętrznym;
- e) narażenie na większe ryzyko w niektórych sektorach, krajach czy regionach powyżej poziomu, jaki są w stanie lub są skłonne zaakceptować prywatne podmioty finansowe, również w przypadku, gdyby ze względu na nowatorski charakter lub ryzyko związane z innowacjami lub niesprawdzoną technologią dana inwestycja nie została zrealizowana, a w każdym razie nie w takim samym stopniu;
- f) w przypadku wsparcia operacji z zakresu finansowania i inwestycji w ramach segmentu europejskich inwestycji strategicznych inwestycja nie zostałaby zrealizowana, a w każdym razie nie w takim samym stopniu, przy finansowaniu rynkowym przez podmioty mające siedzibę i prowadzące działalność w Unii z powodu trudności w internalizacji korzyści dla interesu strategicznego Europy;
- g) nowe lub złożone przypadki niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji inwestycyjnych zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a) ppkt (iii) niniejszego rozporządzenia.

2. Dodatkowość

Operacje z zakresu finansowania i inwestycji muszą spełniać wymóg dodatkowości w obydwu jej aspektach, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego. Oznacza to, że operacje nie zostałyby zrealizowane, a w każdym razie nie w takim samym stopniu, przy użyciu innych źródeł publicznych lub prywatnych bez wsparcia z Funduszu InvestEU. Do celów niniejszego rozporządzenia przez operacje takie należy rozumieć operacje z zakresu finansowania i inwestycji spełniające następujące dwa kryteria:

- 1) Aby można było uznać, że Fundusz InvestEU ma charakter dodatkowy względem źródeł prywatnych, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego, musi on wspierać operacje z zakresu finansowania i inwestycji realizowane przez partnerów wykonawczych zajmujących się inwestycjami, które ze względu na ich cechy (charakter dobra publicznego, czynniki zewnętrzne, asymetria informacyjna, kwestie spójności społeczno-gospodarczej lub inne) nie są w stanie wygenerować wystarczających zysków finansowych na poziomie rynkowym lub są uważane za zbyt ryzykowne (w porównaniu z poziomem ryzyka, jaki odnośne podmioty prywatne byłyby skłonne zaakceptować). Z powodu tych cech takie operacje z zakresu finansowania i inwestycji nie mają dostępu do finansowania rynkowego na rozsądnych warunkach, jeżeli chodzi o ceny, wymogi dotyczące zabezpieczenia, rodzaj finansowania, okres zapadalności finansowania czy inne warunki, i bez wsparcia publicznego nie zostałyby w ogóle zrealizowane w Unii, a w każdym razie nie w takim samym stopniu.
- 2) Aby można było uznać, że Fundusz InvestEU ma charakter dodatkowy w stosunku do istniejącego wsparcia z innych źródeł publicznych, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego, musi on wspierać wyłącznie operacje z zakresu finansowania i inwestycji, w odniesieniu do których mają zastosowanie następujące warunki:
 - a) operacje z zakresu finansowania lub inwestycji nie zostałyby zrealizowane przez partnera wykonawczego, a w każdym razie nie w takim samym stopniu, bez wsparcia z Funduszu InvestEU; oraz
 - b) operacje z zakresu finansowania lub inwestycji nie zostałyby zrealizowane, a w każdym razie nie w takim samym stopniu, w ramach innych istniejących instrumentów publicznych, takich jak instrumenty finansowe działające na szczeblu regionalnym i krajowym na zasadzie zarządzania dzielonego, chociaż możliwe jest wykorzystanie InvestEU i innych zasobów publicznych jako uzupełnienia, zwłaszcza gdy można uzyskać unijną wartość dodaną i gdy można zoptymalizować wykorzystanie zasobów publicznych do skutecznej realizacji celów danej polityki.
- 3) Operacje z zakresu finansowania i inwestycji w ramach segmentu europejskich inwestycji strategicznych można również uznać za mające charakter dodatkowy, jeżeli operacje te nie zostałyby zrealizowane, a w każdym razie nie w takim samym stopniu, przez inne podmioty prywatne lub publiczne mające siedzibę i działające w Unii bez wsparcia z Funduszu InvestEU.

Aby dowieść, że operacje z zakresu finansowania i inwestycji objęte gwarancją UE mają charakter dodatkowy w stosunku do istniejącego wsparcia rynkowego i innego wsparcia

publicznego, partnerzy wykonawczy przedstawiają informacje na poparcie co najmniej jednego z poniższych elementów:

- a) wsparcie udzielane za pomocą pozycji podporządkowanych w stosunku do innych pożyczkodawców publicznych lub prywatnych lub w ramach struktury finansowania;
- b) wsparcie udzielane za pomocą kapitału własnego i quasi-kapitału własnego lub długów z długimi okresami zapadalności, cenami, wymogami dotyczącymi zabezpieczenia lub innymi warunkami, które nie są w dostatecznym stopniu dostępne na rynku lub z innych źródeł publicznych;
- c) wsparcie dla operacji o wyższym profilu ryzyka niż ryzyko akceptowane zazwyczaj w przypadku własnej standardowej działalności partnera wykonawczego lub wsparcie dla partnerów wykonawczych w razie przekroczenia ich własnej zdolności do wspierania takich operacji;
- d) udział w mechanizmach podziału ryzyka obejmujących obszary polityki, które narażają partnera wykonawczego na wyższe ryzyko niż ryzyko, jakie akceptuje zazwyczaj partner wykonawczy lub jakie są w stanie lub są skłonne zaakceptować prywatne podmioty finansowe;
- e) wsparcie, które katalizuje/przyciąga dodatkowe finansowanie prywatne lub publiczne i stanowi uzupełnienie innych źródeł prywatnych i komercyjnych, zwłaszcza kategorii inwestorów zazwyczaj niechętnych ryzyku lub inwestorów instytucjonalnych, w odpowiedzi na sygnał wysłany przez wsparcie udzielone z Funduszu InvestEU;
- f) wsparcie udzielane za pomocą produktów finansowych, które nie są dostępne lub nie są oferowane w wystarczającym stopniu w danych krajach lub regionach ze względu na brak rynku bądź też rynek słabo rozwinięty lub niekompletny.

W przypadku operacji z zakresu finansowania i inwestycji realizowanych przez pośredników, zwłaszcza w przypadku wsparcia na rzecz MŚP, dodatkowość jest sprawdzana na poziomie pośrednika, a nie odbiorcy końcowego. Uznaje się, że dodatkowość ma miejsce, gdy Fundusz InvestEU wspiera pośrednika finansowego w tworzeniu nowego portfela o wyższym poziomie ryzyka lub w zwiększaniu wolumenu działań już obciążonych wysokim ryzykiem w porównaniu z ryzykiem, jakie prywatne i publiczne podmioty finansowe są obecnie w stanie lub są skłonne zaakceptować w danych państwach czy też regionach.

Gwarancji UE nie udziela się na wspieranie operacji refinansujących (takich jak zastępowanie istniejących umów pożyczki lub innych form wsparcia finansowego dla projektów, które zostały już częściowo lub całkowicie zrealizowane), chyba że zaistniały szczególne, wyjątkowe, należycie uzasadnione okoliczności, w których wykazano, że operacja objęta gwarancją UE pozwoli na nową inwestycję w dziedzinie kwalifikującej się do objęcia operacjami z zakresu finansowania i inwestycji na podstawie załącznika II na kwotę, która jest dodatkowa w stosunku do normalnego wolumenu działalności partnera wykonawczego lub pośrednika finansowego, i stanowi co najmniej równowartość kwoty operacji spełniającej kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym rozporządzeniu. Takie operacje refinansujące muszą spełniać wymogi określone w sekcji A niniejszego załącznika, dotyczące niedoskonałości rynku, nieoptymalnych sytuacji inwestycyjnych i dodatkowości.

B. Wykluczone działania

Fundusz InvestEU nie wspiera następujących działań:

- 1) działania ograniczające prawa i swobody obywatelskie lub łamiące prawa człowieka;
- 2) w dziedzinie obronności: wykorzystywanie, opracowywanie lub wytwarzanie produktów i technologii zakazanych na mocy mającego zastosowanie prawa międzynarodowego;
- 3) wyroby i działania związane z tytoniem (produkcja, dystrybucja, przetwórstwo i handel);
- 4) działania wykluczone z finansowania na podstawie art. [X] rozporządzenia [w sprawie programu „Horyzont Europa”]¹: badania nad klonowaniem ludzi w celach reprodukcyjnych; działalność, której celem są zmiany dziedzictwa genetycznego człowieka i która mogłyby spowodować dziedziczenie takich zmian; oraz działalność, której celem jest tworzenie ludzkich embrionów wyłącznie na potrzeby badań naukowych lub w celu pozyskiwania komórek macierzystych, w tym także za pomocą przeniesienia jądra komórki somatycznej;
- 5) hazard (działania związane z produkcją, budową, dystrybucją, przetwarzaniem, handlem lub oprogramowaniem);
- 6) handel w celach seksualnych oraz związana z nim infrastruktura, usługi i media;
- 7) działania z udziałem żywych zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i naukowych, o ile nie można zagwarantować zgodności z Europejską konwencją o ochronie zwierząt kręgowych używanych do celów doświadczalnych² oraz do innych celów naukowych;
- 8) działalność deweloperska, taka jak działania mające wyłącznie na celu remontowanie i wynajmowanie lub sprzedaż istniejących budynków, a także budowę nowych obiektów; kwalifikują się natomiast działania z zakresu nieruchomości związane z celami szczegółowymi Programu InvestEU wymienionymi w art. 3 ust. 2 oraz z dziedzinami kwalifikującymi się do operacji z zakresu finansowania i inwestycji na podstawie załącznika II do niniejszego rozporządzenia, takie jak inwestycje w projekty związane z efektywnością energetyczną lub mieszkalnictwem socjalnym;
- 9) działalność finansowa, taka jak zakup instrumentów finansowych lub obrót nimi. W szczególności wyklucza się interwencje służące wykupowi mającemu na celu wyprzedaż aktywów lub refinansowaniu mającemu na celu wyprzedaż aktywów;
- 10) działania zakazane z mocy mającego zastosowanie prawa krajowego;
- 11) likwidacja, funkcjonowanie, przystosowanie lub budowa elektrowni jądrowych;
- 12) inwestycje związane z górnictwem lub wydobywaniem, przetwórstwem, dystrybucją, magazynowaniem lub spalaniem stałych paliw kopalnych i ropy naftowej oraz inwestycje związane z wydobywaniem gazu. Wykluczenie to nie ma zastosowania do:
 - a) projektów, w przypadku których brak jest realnej alternatywy w postaci innej technologii;
 - b) projektów związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom i ich kontrolą;

¹ Art. 14 wniosku dotyczącego ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie, 2018/0224 (COD).

² Dz.U. L 222 z 24.8.1999, s. 31.

- c) projektów wyposażonych w instalacje do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla bądź wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla; projektów przemysłowych lub badawczych prowadzących do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w stosunku do mających zastosowanie wskaźników w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji;
- 13) inwestycje w obiekty służące do trwałego składowania odpadów. Wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji w:
- a) lokalne składowiska stanowiące element pomocniczy projektu inwestycji przemysłowej lub wydobywczej, w przypadku której wykazano, że składowanie jest jedyną realną opcją przetwarzania odpadów przemysłowych lub wydobywczych powstałych w wyniku tej działalności;
 - b) istniejące składowiska w celu zapewnienia utylizacji gazu wysypiskowego oraz wspierania odzysku surowców ze składowisk i przetwarzania odpadów wydobywczych;
- 14) inwestycje w zakłady mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. Wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji służących modernizacji istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów do celów odzysku energii lub procesów recyklingu odpadów segregowanych, takich jak kompostowanie i rozkład beztlenowy;
- 15) inwestycje w spalarnie służące przetwarzaniu odpadów. Wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji w:
- a) zakłady zajmujące się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu;
 - b) istniejące zakłady, w których dokonuje się inwestycji w celu zwiększenia efektywności energetycznej, wychwytywania gazów spalinowych do celów składowania lub wykorzystania bądź w celu odzysku materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że inwestycje takie nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładu w zakresie przetwarzania odpadów.

Z dniem podpisania partnerzy wykonawczy pozostają odpowiedzialni za zapewnienie zgodności operacji z zakresu finansowania i inwestycji z kryteriami wykluczenia określonymi w niniejszym załączniku oraz za monitorowanie tej zgodności w trakcie realizacji projektu, a także za podjęcie w stosownych przypadkach odpowiednich działań zaradczych.